

A baromfi-ágazat közös piaci szabályozása az Európai Unióban

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Bevezetés

Az Európai Unió napjaink legjelentősebb baromfihús-előállító gazdasági hatalmai közé tartozik, a sorrendben csak az Amerikai Egyesült Államok előzi meg. Az utóbbi években látványos módon vált a korábban kissé lebecsült baromfihús egyre népszerűbbé mind a fejlett, mind a fejlődő világ országaiban. Ezzel a folyamattal összhangban folyamatosan nőtt a baromfihús termelése az EU-ban is, és a nyolcvanas évek közepén még 5,5 millió tonnás produktum a kilencvenes évek végére megközelítette a 9 millió tonnát. A fogyasztás ennél valamivel alacsonyabb, az Unió baromfihús-termelésének mintegy 8–10%-át exportálja, míg az 5 millió tonnához közeli tojás-termelés csak 1,2%-kal haladja meg a saját szükségletet. A magyar baromfi-ágazat a Közösségének kb. 4%-át jelenti hús, illetve 1,3%-át tojás tekintetében, ezen arány megváltozása a közeljövőben nem várható.

Míg a fejlődő országokban a termék növekvő népszerűsége elsősorban annak köszönhető, hogy az intenzív technológiák és a kedvező éghajlati viszonyok eredményeképp olcsón lehet nagy mennyiségű tömeg-élelmiszer-cikket előállítani, az Európai Unió országaiban a fogyasztók inkább a baromfihús nyújtotta különböző előnyöket ismerik el, mint zsír- és koleszterin-szegény, gyorsan és könnyen elkészíthető, konyhakész ételek alapanyagát. Ugyancsak a fejlett országokban volt tapasztalható az a jelenség, hogy a fogyasztók „biztonságos” élelmiszer-féléket keresve tömegesen fordultak el a többi, különböző állategészségügyi válságokkal sújtott húságazattól (BSE-krisis a marha-, sertéspestis, valamint száj- és körömfájás a sertéságazatban), amivel pótlólagos keresletet teremtettek a baromfi-termékek iránt. Ennek hatására a kilencvenes évek második felére az EU baromfi-ágazata termelés és fogyasztás tekintetében megelőzte a marhahús-ágazatot, a baromfihús pedig immár a sertéshús utáni legnépszerűbb húsfélének számít.

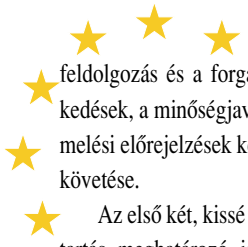
A baromfi-ágazat piaci szabályozása

Ez a váltás egyben annak is bizonyítéka, hogy az állami beavatkozásoktól mentes, a piaci törvények által irányított ágazatok sikeresebben működhetnek, mint a túlszabályozott, kötött mechanizmusok irányította termékpályák. A Közös Agrárpolitika (KAP) rendszerén belül ugyanis a marhahús-szektor (hasonlóan a tej- vagy a gabona-szektorhoz) az úgynevezett „kötött piaci szabályozású” ágazatok közé tartozik, ahol a termelők megfelelő jövedelemszintjét rendszeres intervenció beavatkozások (központi felvásárlások és magántárolási akciók),

továbbá különböző támogatások (speciális húsmarha prémium, borjas tehén, illetve egyéb prémium-fizetések) hivatottak biztosítani, míg a „könnyű piacszervezésű” baromfi-ágazat rendtartása az előbbieken felsorolt, vagy ahhoz hasonló intézkedéseket nélkülözi. A mesterséges beavatkozások hiányában a Közösségen belül a baromfi-piaci árak szintjét – eltekintve a termelés legfőbb költségtenyezőjének, a szemestakarmánynak az áráról – közvetlenül a mindenkori kereslet és kínálat egymáshoz viszonyított aránya határozza meg. A Közös Agrárpolitikán belül nem minden húságazatra dolgoztak ki piaci szabályozási rendszert (nincs ilyen jellegű szabályozás pl. a nyúl vagy a galamb esetében), de a létezőek közül a baromfi a legegyszerűbb és legáttekinthetőbb. Magára a termelési folyamatra nagyon kevés szabályozóelem vonatkozik, ráadásul ezek döntő többségükben nem a szó szoros értelmében vett piaci szabályozási, hanem állat-egészségügyi, állatvédelmi előírások.

Az Európai Gazdasági Közösségben 1967 júliusában vezettek be először közösségi szintű piaci szabályozási rendszert (más néven közös piaci rendtartást, vagy közös piacszervezés) a baromfi- és tojás-ágazatban. Ez volt az az időszak, amikor a fontosabb agrárágazatok (gabona, tej, marhahús) szabályozó-rendszereit kidolgozták. A baromfi-ágazat rendtartását azonban a hetvenes évek közepén felül kellett vizsgálni és újra kellett fogalmazni a meghatározó jogszabályokat. A jelenleg is érvényben lévő rendszer alapjait 1975-ben fektették le. Annak ellenére, hogy a baromfihúsról, illetve a baromfi tojásról két külön jogszabály született, az új piaci szabályozási rendszer egységes egészet alkot és gyakorlatilag ugyanazon elemeket alkalmazza mind a baromfihús, mind a tojás esetében. A két ún. „alaprendelet” szövege nagyrészt azonos, a szétválasztás részben a rövidebb terjedelemmel, illetve az ebből fakadó könnyebb érthetőséggel és kezelhetőséggel magyarázható.

Az Európai Unióban a tojás közös piacszervezése a friss, illetve tartósított héjas baromfi-tojásra, a friss, illetve tartósított héj nélküli tojásra és az emberi fogyasztásra alkalmas tojás sárgájára terjed ki, míg a baromfihús piaci rendtartása alá az élő baromfi, a baromfihús és az emberi fogyasztásra alkalmas belsőségek (frissen, hűtve, fagyasztva, vagy tartósítva), a feldolgozott termékek, továbbá a baromfizsírok tartoznak. (A szabályozás alapvetően nem tesz különbséget az egyes baromfi-félék között, bár természetesen különböző baromfi húsa tojása nem keverhető.) Az alaprendeletek kizárják a piaci intervenció intézkedések minden formáját, azaz a közvetlen állami felvásárlásokat és a piaci szereplők saját termék-raktározásának részfinanszírozását. Az EU az ágazat támogatását kizárólag a kereskedelmi folyamatok egyszerűsítésén és ésszerűsítésén, egészen pontosan a kínálatnak a kereslethez történő igazításával kívánja megvalósítani. Ennek érdekében a következő eszközök alkalmazására nyújt lehetőséget: a termelés, a

feldolgozás és a forgalomba hozatal jobb szervezését elősegítő intézkedések, a minőségjavítást célzó intézkedések, rövid és hosszú távú termelési előrejelzések készítése, a piaci árszínvonal változásának nyomon követése.

Az első két, kissé általános megállapítás – melyek valójában a rendtartás meghatározó jelentőségű eleméről szólnak – a későbbiekben konkrétan megfogalmazást is nyer: a piacszervezés hatálya alá tartozó termékekre, pontosabban azok egy részére vonatkozóan olyan forgalmazási szabványokat kell kialakítani, melyek elsősorban a minőség és súly szerinti osztályozással, csomagolással és jelöléssel, tárolással, szállítással és értékesítéssel kapcsolatosak. Mindezen előírások végső soron olyan egységes belső piac kialakítását célozzák, melyen a szabályozás tárgya nem a termelési folyamat, hanem az ágazat előállította termékek forgalomba hozatala. A részletes követelményrendszer betartatása közvetlenül is garanciát nyújt a fogyasztók számára, de áttételesen ugyanilyen hatást eredményez az egységes piaci versenykörnyezet létrehozása, amelyben minden termék azonos elvárásoknak kell megfeleljen. A baromfi-ágazat esetében a Közös Agrárpolitika kialakításakor megfogalmazott célok közül nem annyira a termelő, sokkal inkább a fogyasztó érdekeire helyeződik a hangsúly.

Végiggondolva a fenti, kissé „ködös” megfogalmazást, látható, hogy a baromfi-ágazatban dolgozó termelőknek az EU-csatlakozás nemcsak a jelenleg érvényes támogatási rendszer végét jelenti, hanem minden, a termelést elősegítő, vagy a piaci zavarok (túlkínálat, alacsony árak) orvoslását hivatott támogatás megszűnését. Az Európai Unióban ugyanis a baromfi-ágazat gazdasági szereplői közül csak a Közösség határain kívül, úgynevezett „harmadik országokban” értékesítő kereskedők egy része kap viszonylag alacsony, ráadásul évről évre fokozatosan csökkenő mértékű export-támogatást. A termékpálya többi résztvevője kizárólag a saját erejére kell támaszkodjon. Ennek elsődleges oka, hogy az EU baromfi-termelése támogatások nélkül, a piaci viszonyok közepette is hatékony, továbbá a termelés egyes fázisainál fellépő komoly környezeti terhelés miatt nem kívánják elősegíteni az előállított mennyiség növekedését. Az ágazat viszonylag magas környezetszennyezése miatt került sor arra, hogy 1998 végén a holland kormány 2000-ig megtiltotta a vállalkozóknak a termelés bővítését, holott Közösségi szinten az EU nem korlátozza a baromfi-termelést. Az ágazat termelői csak nagyon szűkös támogatási formákat vehetnek igénybe, ilyen pl. a fiatal gazdáknak nyújtott segítség első vállalkozásuk alapításakor, illetve egyes, a termelést nem növelő – elsősorban környezetvédelmi célú – beruházások is jogosultak központi hozzájárulásra. A versenyszabadság sértetlensége érdekében azonban minden további támogatási forma tiltott.

Milyen előnye származik akkor a magyar gazdáknak az EU-tagságból? Hazánk csatlakozásával termelőink a többi tagállam termelőivel azonos versenyfeltételek közé kerülnek. Több olyan tényező említhető ugyanakkor, amely a hazai ágazat versenyképességét növeli. Ezek közé sorolhatók pl. Magyarország kitűnő gabonatermő adottságai, hiszen az olcsó és jó minőségű szemestakarmány a termelés legmeghatározóbb tényezője, de megemlíthetőek a kedvező klimatikus viszonyok is. A takarmány-költség mellett a második meghatározó tényező a piac, azaz a kereslet. A baromfi az egyetlen húsféleség Magyarországon, melynek fogyasztása az elmúlt tíz évben emelkedett, ráadásul kizárólag ezen húsféle egy főre jutó fogyasztásában előzzük az Európai Uniót. Export-

lehetőségeink is kedvezőek: főbb versenytársainkkal szemben (Franciaország, Spanyolország, Hollandia) az ország közel fekszik a volt Szovjetunió utódállamaihoz, amelyek jelentős baromfi-hús-behozatalra szorulnak, s gazdasági helyzetük normalizálódásával vásárlásaik a jövőben minden valószínűség szerint tovább növekednek majd. A csatlakozás egyik legnagyobb előnyét azonban minden bizonnyal az jelenti, hogy a Közösség belső határainak megszűnése egyúttal a vámok és egyéb korlátozások felszámolását jelenti. EU-tagállammá válásunk után baromfi-termékeink szabadon értékesíthetők lesznek a nyugat-európai országokban, márpedig jelenleg is ebbe a térségbe irányul az ágazat exportjának több, mint kétharmada. Rendelkezésre áll a megfelelő minőségű tenyészállomány, és a kialakult integrációs viszonyok is kedvező alapot szolgáltatnak a sikeres termeléshez. Végül, de nem utolsósorban számítani lehet a magyar gazdák közmondásos szakértelmére és munkaszeretetére.

Forgalmazási-értékesítési követelmények

Mint említettük, a baromfi-húsról és tojásról vonatkozó közös piacszervezés vezérlő elve, hogy a piaci folyamatokat, illetve az árak alakulását elsődlegesen a kereslet és a kínálat alakulása határozza meg. Hasonló elven alapul a sertéshús-piacszabályozása is, ott azonban az EU fenntartja magának a jogot, hogy súlyosabb piaci zavarok, illetve nagyobb mértékű árcsökkenés esetében beavatkozzon és támogatást nyújtson a termékpálya egyes szereplőinek. A baromfi-hús és tojás ágazatban ilyesmire nincs lehetőség, a rendtartás ugyanakkor egységes követelményeket állapít meg az ágazat termékeire (mintegy „szabványosítja” őket), s ezzel átláthatóvá teszi kereskedelmüket is. Ezeket a részletes előírásokat nevezzük *forgalmazási-értékesítési követelményeknek*, melyeknek a baromfi-ágazatban alkalmazott változata egyike a legaprólékosabban kidolgozott hasonló rendszereknek. Ezek az előírások egyaránt vonatkoznak a belső piacon, tehát az EU-tagállamokban előállított, illetve az importból származó termékekre.

A baromfi-húsról vonatkozó követelmények közül elsősorban az alkalmazott nevek, megnevezések és szakkifejezések definícióját, a kidolgozásra és jelölésre vonatkozó előírásokat, minőségi követelményeket és a hatósági ellenőrzés szabályait kell megemlíteni.

Az étkezési tojásnál a tojások minőség és súly szerinti osztályba sorolását, valamint jelölésüket, csomagolásukat és információkkal való ellátásukat szabályozzák aprólékosan a jogszabályok. Emellett kitérnek természetesen a fogalom-meghatározásokra és a hatóság részéről végrehajtott ellenőrzések irányelveire.

Az EU fogyasztói egyre nagyobb mértékben keresik az úgynevezett „alternatív rendszerekben” termelt étkezési tojásokat, azaz amelyeket nem nagyüzemi módon, kettecekben, hanem a szabadban, nagyobb istállóban, természetesebb körülmények között tartott tojóttyúktojásokat. Mivel ezen tojások előállítási költségei, így fogyasztói áruk is magasabb, mint az intenzív körülmények között termeltéké, a jogszabályok meghatározzák azt is, milyen feltételek teljesülése mellett használhatók az egyes „alternatív rendszerre” utaló nevek és jelölések.

Magyarországon az elmúlt években jelentős lépésekre is sor került ezen előírások bevezetése érdekében. A baromfi-húsról vonatkozó

közösségi szabályokat a Magyar Élelmiszerkönyv 1–3–1906/90 sz. előírása tartalmazza, amely 1998. január 1-én lépett hatályba. Azt, hogy a magyarországi feldolgozóüzemek megfelelnek az EU követelményeinek, igazolja az a tény, hogy az Unióba már ma is csak olyan üzemek termékei kerülhetnek, melyek minden tekintetben egyenrangúak az Unió létesítményekkel. Ezeket az üzemeket az EU saját állategészségügyi szolgálata rendszeresen ellenőrzi.

Ahhoz, hogy hasonló módon tegyünk eleget a Közösség tojásforgalmazásra vonatkozó előírásainak is, jelentős beruházások szükségesek. A tagországokban az említett munkafolyamatokat a nagyobb tojás-termelő telepeken, vagy önállóan működő „osztályozó és csomagoló állomások” (általánosan használt kifejezéssel élve: csomagoló állomások) végzik, az ezeken található gépsorok még csak elszórtan találhatóak Magyarországon. A hazai kereskedelmi mennyiség mintegy 1,5 milliárd tojás évente, az ehhez szükséges kapacitást tehát a közeljövőben létre kell hozni. Ugyanakkor a mostanában sokat emlegetett tévhit ellenében az Európai Unióban nem kötelező a tojások egyenkénti jelölése, ez csupán választható lehetőség. Ilyen esetben azonban meghatározott a tojáson feltüntetendő információk köre, mint ahogyan a csomagoláson alkalmazott jelölések is egységesítettek. Fontos továbbá megjegyezni, hogy a háznál, illetve a helyi kispiacon értékesített étkezési tojásokra az említett forgalmazási követelmények nem vonatkoznak.

Harmadik országokkal folytatott kereskedelem

A baromfi-ágazat piacszabályozásának második központi eleme a „harmadik országokkal való” kereskedelem, amely kifejezés alatt az Európai Közösségben a külső, azaz nem EU-tagállamokkal folytatott áruforgalmat értik. Az Unió egyik tagországából egy másik tagországba történő értékesítés az egységes belső piac létrejöttétől (1993), azaz belső államhatárok eltörlésének időpontjától belkereskedelemnek, hivatalos megnevezéssel „Közösségen belüli kereskedelem”-nek számít. Az ilyen jellegű áruforgalom védővámok és egyéb mesterséges korlátozások nélkül történik (kivéve bizonyos állategészségügyi előírások betartatását), ugyanakkor itt export-támogatások alkalmazására sincs lehetőség.

Korábban már volt szó arról, hogy az EU baromfi-hús-termelése meghaladja a belső fogyasztást, melynek következtében az Unió évente több százezer tonna baromfi-terméket kénytelen exportálni a piaci egyensúly megőrzése érdekében. Ez általában nem okoz problémát, ugyanakkor néhány termék esetében szükség van a kivitel támogatására. Ezzel párhuzamosan a Közösség védővámokkal korlátozza a belső árnál olcsóbban érkező importot. A piaci árak stabilitását tehát az ágazatban kizárólag az export-, illetve import-szabályozáson keresztül biztosítja az Unió.

Az export-támogatások rendszere

Az Európai Közösség számos mezőgazdasági terméket a világpiaconál magasabb költségekkel állít elő, így annak érdekében, hogy az ilyen

árucikkeket külföldön értékesíteni tudja, export-támogatást (hivatalos nevén: *export-visszatérítést*) fizet kereskedőinek. A visszatérítések az Unióban, illetve a más országokban előállított termékek piaci ára közötti különbséget hivatottak kiegyenlíteni. A támogatások nagyságáról az úgynevezett „igazgatási bizottságok” („menedzser bizottságok”) döntenek. E bizottságokat a főbb agrártermékek, illetve termékcsoportok szerint hozták létre, feladatuk az EU központi irányító szerve, az Európai Bizottság (a mindennapi szóhasználatban: Bizottság) hatáskörébe tartozó döntések előkészítése és kidolgozása. Az igazgatási bizottságok a Bizottság, valamint a tagországok mezőgazdasági minisztériumainak képviselőiből áll, és az ágazat sajátosságainak megfelelő (heti, kétheti, havi) gyakorisággal üléseznek Brüsszelben (a baromfi-hús és tojás igazgatási bizottság általában havonta tart ülést). A támogatási kulcsokat legkésőbb 3 havonta felülvizsgálják, és a mindenkor piaci helyzetnek megfelelően módosíthatják: éles világpiacon verseny, vagy nehéz értékesítési feltételek esetén növelik, kedvező helyzetben azonban alacsonyan tartják. Az Európai Unió mindössze néhány baromfi-termék kiviteléhez biztosít export-szubvenciót

A GATT/WTO Uruguay-i fordulóján megkötött Mezőgazdasági Megállapodás értelmében az Európai Uniónak 1995. július 1-től mind az export-támogatásokra fordítható összeget, mind az export-támogatásban részesíthető baromfi-hús, illetve tojás mennyiségét folyamatosan csökkentenie kell. Előbbit az EU köteles a 2000/2001. gazdasági évre az 1986–1990-es bázis-időszakhoz viszonyítva 36%-kal, a mennyiséget pedig 21%-kal csökkenteni.

Az export-ügyintézés a tagállamok intervenciósi hivatalaiban (intervenciósi ügynökségeiben) történik, melyek az Európai Unió országaiban a minisztériumok mellett a mezőgazdasági szakirányítás legfontosabb állami intézményeinek számítanak. E szervezetek általában nem kizárólag intervenciósi beavatkozásokkal foglalkoznak, hanem jóval sokrétűbb tevékenységet végeznek: végrehajtják a Közös Agrárpolitikából adódó adminisztratív feladatok végrehajtását. A tagállamok mezőgazdasági minisztériumai az adott ország saját agrárpolitikájának kidolgozásáért, a nemzeti hatáskörbe tartozó kérdések kezeléséért, a piaci szereplőkkel való kapcsolattartásért, továbbá a különböző Uniósi intézmények munkájában s ezen keresztül – a nemzeti érdekeket képviselve – az EU Közös Agrárpolitikájának alakításáért felelősek. A baromfi-ágazatban központi piaci beavatkozások, vagy termelői támogatások nincsenek, így a termékpálya szereplői – közülük is csak a külkereskedők – az intervenciósi hivatalokkal csak az export-import ügyintézés révén kerülnek kapcsolatba.

A támogatás igénybevételehez a kereskedőnek engedélyre van szüksége. (Amennyiben az exportőr nem kíván élni e lehetőséggel, vagy az adott termék eleve nem részesül támogatásban, nem kell engedélyt kiváltania.) Az engedély-kérelmet (egy-két tagország gyakorlatától eltekintve) a korábban már említett nemzeti intervenciósi hivatalhoz kell benyújtani, ahonnan a heti igénylések összesítését péntekenként továbbítják a Bizottságnak, ahol a beérkezett támogatási igényeket összevetik a GATT/WTO-egyezmény megsabta lehetőségeivel. A rendelkezésre álló pénzügyi keret függvényében a Bizottság döntést hoz arról, hogy támogatási igényeket jóváhagyja-e, vagy csökkentett mértékű támogatást ítél meg, esetleg egyáltalán nem fizet export-támogatást. A döntést követően az export-engedélyeket a nemzeti intervenciósi ügynökség adja ki a kereskedőknek. Érdemes megjegyezni, hogy támogatásra csak

azok jogosultak akik legalább 12 hónapja folytatnak kereskedelmi tevékenységet a baromfi-ágazatban, de a kiskereskedők és vendéglátó egységek nem tartoznak a jogosultak körébe. További feltétel, hogy az intervenció hivatalnál biztosítékot kell letétbe helyezni, amely a „kereskedő szándékának komolyságát” hivatott tanúsítani.

Az export lebonyolítása után az export-engedélyt és a vám-dokumentumot be kell mutatni az intervenció hivatalban, amely általában 2–3 héten belül már ki is fizeti a megítélt támogatást a kereskedőnek.

Importszabályozás

Az import-szabályozás jelenlegi rendszerének alapját a vámok jelentik, melyeket évente, július 1-től június 30-ig hirdetnek meg. A WTO-egyezményben foglaltaknak megfelelően, az EU-nak 1995-től kezdődően hat év alatt összesen átlagosan 36%-kal kell csökkentenie a vámokat, úgy, hogy termékcsoportonként minimum 15%-os mérséklés kötelező. Az Európai Közösség ugyanakkor számos kétoldalú megállapodást kötött – többek között Magyarországgal is –, melyek keretében az érvényben lévő vámszint 20%-a mellett szállíthatnak az érintett országok meghatározott mennyiségű árut az Unióba. A kedvezményes vámtételű import pontos mérése érdekében az EU – az export-engedélyezéshez hasonló elven működő – engedély-rendszert vezetett be e területen is.

Az egyes mezőgazdasági termékekből – így baromfi-húsból és tojásból is – kedvezményes vámtétellel importálható árumennyiség nagyságát negyedévente hirdetik meg. E pályázatokon az EU-tagállamok kereskedői vehetnek részt. Az engedély-kérelmeket ez esetben is a tagállam intervenció hivatalához kell benyújtani, majd a Bizottságnak az igényelt mennyiség nagyságán alapuló döntését követően, ugyancsak az intervenció hivatalok adják ki az engedélyeket a kereskedők részére. Ebben a rendszerben is kizárólag a már legalább 12 hónapja igazoltan az ágazatban tevékenykedő kereskedők vehetnek részt, biztosíték befizetése mellett.

A normál vámtétel megfizetése mellett lebonyolítandó behozatal esetén import-engedélyre nincs szükség a megfelelő állategészségügyi bizonyítványokra azonban igen (ezek a dokumentumok természetesen minden élőállat, illetve hústermék importja esetén szükségesek).

Feltűnően alacsony áron érkező import esetén a Közösség pótvámot vet ki az árura. Pótvámok alkalmazása jelenleg mindössze öt ország (rendkívül alacsony költségekkel dolgozó dél-amerikai és távol-keleti államokról van szó) néhány termékével szemben történik.

A közös piaci rendtartás egyéb fontos elemei

A baromfi-ágazat rendtartásának további fontos elemei közé az árjelentési kötelezettségek, valamint a statisztikai felmérések és előrejelzések tartoznak. E feladatok természetesen az állami szervekre hárulnak, az ő felelősségük a kért adatokat pontosan és időben továbbítani a Bizottság részére. Az árjelentésekre a piaci folyamatok alakulásának érzékelése, illetve előrejelzése érdekében van szükség, ilyen jellegű

információkat rendszeres időközönként kell közölni baromfi-húsról és étkezési tojásról vonatkozóan. A pótvámok rendszerének működtetése feltételezi a tagállamok területére érkező import-termékek áráról szóló heti tájékoztatást.

A gazdákat sokkal közvetlenebbül érintik a statisztikai felmérésekre, illetve termelési előrejelzésekkel kapcsolatos követelmények. Ezek azonban nem egyedi, kizárólag a baromfi-szektor termelőire vonatkozó szabályok, hanem a mezőgazdaság egészére kiterjedő, általános előírások. A baromfi-ágazatban a nemzeti hatóságok havi rendszerességgel gyűjtenek és továbbítanak adatokat a keltetésekről és a csirke-telepítésekről, mely információk alapján a Bizottság rövid távú termelés-előrejelzéseket készít.

A piacszabályozás jövőjével kapcsolatosan elmondható, hogy gyökeres változásra nem kell számítani, mindazonáltal a közeljövőben több, az ágazatot igen érzékenyen érintő szabály-módosításra kell felkészülni. Ezek közül elsősorban az állategészségüggyel, illetve ennek részterületével, az úgynevezett „animal welfare”-rel, azaz állatvédelemmel, állatjóléttel kapcsolatos szabályozás alakulása lehet meghatározó. Az Európai Unióban, különösen az északi államokban rendkívül nagy hangsúlyt helyeznek az állatokkal, ezen belül a gazdasági haszonállatokkal való „emberi” bánásmódra. Az állatvédő mozgalmak követeléseinek nem csekély hányada erősen vitatható, de az tény, hogy az elmúlt évek során igen komoly befolyásra tettek szert, és nézeteik egyre látványosabban tükröződnek vissza az EU jogszabály-alkotó munkájában is. A baromfi-ágazatot illetően elsősorban a ketreces tojótyúk-tartásra vonatkozó állatvédelmi előírások lesznek szigorúbban, melyek értelmében növelni kell az egy állatra jutó férőhely nagyságát, de egyéb tartási körülményeken is javítani kell.

Meg kell említeni ugyanakkor azt is, hogy a Közös Agrárpolitika várható reformja a gabona-árak csökkentését irányozza elő, mely révén jelentősen csökkenhet a baromfi-termelés költség szintje.

Utószó

Az Európai Unióban a baromfi-hús- és tojás-ágazatot nem elsősorban a mesterséges módon kialakított szabályozók, hanem a piaci törvények irányítják. Mialatt az ismertett szabályozási rendszer jelentős módosulása közeljövőben nem várható, a magyar gazdáknak arra kell felkészülniük, hogy központi „gondoskodás”, azaz különböző támogatások helyett saját szakértelmükre és tapasztalataikra, valamint Magyarországnak a baromfi-termelésben kiaknázható kedvező adottságaira (kitűnő gabona-termő képesség, jó export-piacok) kell támaszkodniuk.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás azonban nem csupán a fokozódó versenyhelyzetet jelenti. A hazai termelők előtt egy többszázmillióos piac nyílik meg, kiaknázható értékesítési lehetőségekkel, a szabadon áramló szellemi, tőke és egyéb gazdasági javak korlátozás nélküli áramlásának pozitívumaival. A magyar gazdaság – s ezen belül a mezőgazdaság – kellő felkészülés segítségével olajozottan működő része lehet a világ egyik legnagyobb gazdasági hatalmának, mely hosszú távon biztosíthatja a magyar polgárok jólétét.